

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ**

**V СТУДЕНТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА
„КРИТИЧНИ ПРАШАЊА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО
И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА“**

КНИГА НА АПСТРАКТИ

**13 ноември 2024 г.
Штип, Република Северна Македонија**

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ**

**V СТУДЕНТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА
„КРИТИЧНИ ПРАШАЊА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО
И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА“**

КНИГА НА АПСТРАКТИ

13 ноември 2024 г.

Штип, Република Северна Македонија

**Книга на апстракти
V СТУДЕНТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА
„КРИТИЧНИ ПРАШАЊА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА“**

Лектор
Марија Соколова

Уредник
проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

Издавач
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Апстрактите технички се уредени според „Формулар за регистрација и апстракт“, без дополнително уредување на текст на апстрактот. Содржината и стилот на пишување во апстрактите се прикажани во оригиналната форма поднесена од авторите.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

63-057.875(062)
502/504-057.875(062)

СТУДЕНТСКА конференција "Критични прашања во земјоделството и животната средина" (5 ; 2024 ; Штип)

Книга на апстракти [Електронски извор] / V студентска конференција "Критични прашања во земјоделството и животната средина", 13 ноември 2024 г. Штип, Република Северна Македонија ; [уредник Лилјана Колева-Гудева]. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Земјоделски факултет, 2024

Начин на пристапување (URL):

<https://zf.ugd.edu.mk/index.php/mk/187-kniga-na-apstrakti-od-studentska-konferencija>.

- Текст во PDF формат, содржи [36] стр., - Наслов преземен од екранот.

- Опис на изворот на ден 19.12.2024

ISBN 978-608-277-093-2

а) Студентска конференција "Критични прашања во земјоделството и животната средина" (5 ; Штип ; 13.11.2024) -- Апстракти

COBISS.MK-ID 64968197

V СТУДЕНТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА „КРИТИЧНИ ПРАШАЊА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА“

Организирана од
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ при
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
13 ноември 2024 г., Штип, Република Северна Македонија

Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип во изминативе години активно работеше и ќе продолжи да работи во интерес на студентите, за нивно усовршување и афирмирање на пазарот на трудот преку практични искуства, лабораториски анализи и презентирање на своите истражувања.

На V Студентска конференција „Критични прашања во земјоделството и животната средина“ главниот збор го имате вие, студентите, како место и можност за презентација на вашите студентски истражувања, вашите успешни студентски приказни и доживувања на инспиративни моменти со цел да се родат нови идеи за испишување на идни успешни приказни.

Оваа година, по повод Светскиот ден на науката, во рамките на Деновите на млади истражувачи имаме интересни теми и дебати на кои нашите студенти ќе бидат во фокусот на вниманието. Уште еднаш како факултет го потенцираме значењето на академското образование, со кое нашите студенти покрај тоа што добиваат теоретско, практично и лабораториско знаење, под менторство на професорите работат на реални проблеми со кои се соочува земјоделскиот сектор. На овој начин покрај формалното образование, се стекнуваат со вештини и компетенции за јавно говорење, а со тоа ја ослободуваат својата мисла за да може полесно да комуницираат.

Имајќи предвид дека најголем дел од настаните ги организираме за нашите студенти каде често имаме присутни претставници од агробизнис секторот, уште во текот на студирањето ја правиме конекцијата **факултет-студент-компанија** за да може секој да ја оствари својата замислена желба и сон.

Светот нема да продолжи да ја жнее својата жетва без верен управител. Не можеме да кажеме дека ја сакаме земјата, а потоа да преземеме чекори да ја уништиме за идните генерации да не можат да ја користат. Во таа насока, една порака кон сите вас драги наши млади истражувачи: **„Посејте го семето на среќата, надежта, успехот и љубовта; сето тоа ќе ви се врати во изобилство. Тоа е законот на природата“** – Стив Мараболи.

Пораката што сакаме да ја испратиме со оваа конференција е дека значењето на земјоделското производство е огромно, производството и потребата од храна секој ден се зголемува, а со тоа и потребата од идни инженери агрономи ќе биде повеќе од потребна на пазарот на трудот.

Со задоволство ви посакуваме топло добредојде на Земјоделскиот факултет и активно учество на Конференцијата.

Претседател на Организациски одбор,
проф. д-р Емилија Арсов

НАУЧЕН И УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

1. проф. д-р Емилија Арсов
2. проф. д-р Љупчо Михајлов
3. проф. д-р Саша Митрев
4. проф. д-р Верица Илиева
5. проф. д-р Лилјана Колева-Гудева
6. проф. д-р Виолета Димовска
7. проф. д-р Виолета Иванова-Петропулос
8. проф. д-р Ацо Кузелов
9. проф. д-р Душан Спасов
10. проф. д-р Драгица Спасова
11. проф. д-р Мите Илиевски
12. проф. д-р Фиданка Трајкова
13. проф. д-р Ристо Ѓ. Кукутанов
14. проф. д-р Фиданка Илиева
15. проф. д-р Сања Костадиновиќ-Величковска
16. проф. д-р Биљана Балабанова
17. проф. д-р Наталија Маркова-Руждиќ
18. проф. д-р Билјана Ковачевиќ
19. проф. д-р Даниела Тодевска
20. проф. д-р Димитар Наков
21. доц. д-р Билјана Атанасова

ОРГАНИЗАЦИСКИ ОДБОР

1. проф. д-р Емилија Арсов
2. проф. д-р Биљана Балабанова
3. проф. д-р Фиданка Трајкова
4. проф. д-р Наталија Маркова Руждиќ
5. дипл. инж. агроном Иван Донев
6. дипл. правник Елизабета Давитковска-Барбареева, секретар

ПРОИЗВОДСТВО НА ЛУЦЕРКА ВО ОВЧЕ ПОЛЕ И ПРОБЛЕМИ СО ЖОЛТАТА ТРЕВА

Трајче Китанов^{1*}, Емилија Арсов¹

¹Земјоделски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, ул. „Крсте Мисирков“ 10-А, 2000 Штип, Република Северна Македонија

*Контакт автор: trajce.092647@student.ugd.edu.mk

Апстракт

Луцерката или обичната луцерка (науч. *Medicago sativa*) е едно од најраспространетите индустриски растенија. Кај нас е познато под името детелина, но сè уште се употребува и турцизмот јонца. Луцерката е топлољубиво растение. Идеална температура за нејзиниот најдобар развој е +33°C. Најдобра почва за нејзиниот развој е песоклива иловица. Има длабок корен кој може да достигне длабочина и до 6 m. Таа е многу добра повеќегодишна култура во плодоредот бидејќи ги црпи P и K од длабоките слоеви, благодарение на длабокиот коренов систем. Луцерката е азото фиксирачко растение што значи ја остава површината богата со N. Заради нејзините хранливи состојки, најчесто се користи за сточна храна. Може да се употребува за сено, зелена маса, луцеркино брашно и др. Сеното од луцерка се смета за најхранливо. При одгледување луцерка со примена на добар агротехнички план може да се добијат добри резултати. Луцерката е повеќегодишна култура и треба да се внимава на плодоредот. На исто место може да се сее после 3-4 години. Како преткултури добри се: пченката, компирот, едногодишните легуминози и стрните жита.

За успешно производство на луцерка, почвата треба да биде длабока, растресита, плодна со поволен водно-воздушен режим. Бара средно тешки почви со pH 6,6-7,5. Основната обработка на почвата треба да биде на длабочина од 35 до 40 cm. По извршената основна обработка треба да се изврши површинска подготовка со цел да има доволно време почвата да слегне. При одгледувањето, свиларката е постојан придружник на луцерката и црвената детелина. Се јавува кај луцерката секаде каде на овој паразит не му се посветува доволно внимание. До колку не се преземат соодветни мерки, свиларката способна е за 3-4 години или некогаш за покус период, потполно да го компромитира производството на луцерката и црвената детелина. Свиларката се јавува и на шеќерната репа, морковот, кромидот, а поретко на компирот, тутунот, сончогледот, грашокот, гравот, тиквите, пиперките и др. Свиларката (*Cuscuta* spp.) е едногодишен рано пролетен плевел-паразит. Стеблото се издолжува во вид на конец, кој се разгранува и понатаму пак продолжува, по боја е жолто-црвеникаво или портокалово. Целото стебло се испреплетува околу зелјастото растение кое му служи како хранителка. Цветовите се ситни, розови или бели. Цвета и плодносни од јули до октомври. Семето е ситно, неправилно сферично, со дијаметар од 0,8 до 1 mm, по боја светло сиво до кафеаво. Семето ја задржува 'ртливоста и по минувањето низ органите за варење на животните. 'Ртливоста во почвата ја задржува 5-6 години. Внесувањето на паразитот може да се оствари со машините за работа (косачки), транспортните средства, како и со добитокот кој пасе или преоѓа преку посевот.

Од нашето истражување можеме да кажеме дека кај нас жолтата трева често се јавува на површините под луцерка во испитуваните парцели во м. в. Ливадски пат, с. Мустафино. Превентивни мерки за спречување на свиларката се состојат од употреба на чисто семе кое се добива на електромагнетни декускутори. Директни мерки се: косење на заразените места пред цветање на свиларката, користење на пламен. Од хемиски мерки се користи хербицидот динозебацетат (препаратот Аретит) и хербицидот пропизамид (препарат Kerb 50-WP).

Клучни зборови: детелина, јонца, топлољубиво растение, сточна храна.

**КНИГА НА АПСТРАКТИ
V СТУДЕНТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА**

„КРИТИЧНИ ПРАШАЊА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА“

**Земјоделски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
13 ноември 2024 г.**

Штип, Република Северна Македонија